

Socialstyrelsen
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Remissyttrande – Kompletterande remissyttrande gällande Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga (Socialdepartementet, dnr S2021/04102)

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Socialdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Region Kronoberg vill ge följande kompletterande remissyttrande.

Synpunkter

Allmänna synpunkter

Inom barnhälsovårdens kvalitetsregister BHVQ, finns en stabil struktur och möjlighet till nationell uppföljning av barns hälsa 0-5 år. Viktigt att alla regioner blir anslutna till BHVQ.

Det är positivt att en prövning av barnets bästa har gjorts, att barn har gjorts delaktiga och att det finns en bilaga kring detta arbete. Önskvärt hade också varit att utredningen redovisade hur tungt barns åsikter har fått väga i slutbetänkandet, samt lite om slutsatserna kring vad som är barnets bästa i prövningen i relation till slutresultatet i betänkandet.

Kap. 4.3 Hälsofrämjande och förebyggande arbete

Det behövs en tydlig ekonomisk styrning där särskilda medel går till sjukvård och till hälsovård för att förslagen ska bli verklighet. Behovet av ökad kunskap kring hälsans bestämningsfaktorer, skydds- och riskfaktorer samt sambandet mellan dessa faktorer och barns och familjers hälsa. För en jämlik och rättvis tillgång till hälsa behövs, förutom lagstadgad skyldighet för hälso- och sjukvården att arbeta för att främja hälsa, även en medvetenhet om att ekonomiska förutsättningar utifrån CNI, behovsindex eller motsvarande.

Föräldraskapsstöd, innefattande egenmakt är centralt och Region Kronoberg ser det positivt att utredningen föreslår fortsatt föräldraskapsstöd under hela barnens uppväxt.

Kap 6.2 Hälsofrämjande arbete befästs i lag

Ett sammanhållet hälsovårdsprogram under hela uppväxten gynnar alla barn

och unga på kort och på lång sikt. Diskussionen kring huvudman är viktig och förslaget om regional huvudman för sammanhållen hälsouppföljning är en väg som är framkomlig och bör utredas vidare.

Dagens barnhälsovårdsprogram, som bygger på proportionell universalism, med tre nivåer är en mycket bra bas och kan utvecklas för fler åldrar.

Många frågor är gemensamma för mödra- och barnhälsovård och det finns behov av att dessa verksamheter kommer närmre varandra. Föräldraskapsstödet tar sin början i mödrahälsovården. Viktigt är att uppmärksamma även det ofödda barnet och de 1000 första dagarna i ett barns liv. Region Kronoberg stödjer skrivningen om vikten av att tidigt inkludera den förälder som inte fött barnet.

Kap 6.4 Organisation, planering och samverkan i hälso- och sjukvården som riktar sig till barn och unga

Glappet mellan BHV:s hälsouppföljning och elevhälsans fokus på ohälsa endast i relation till skolvårigheter/måluppfyllelse är tydligt. Det gynnar inte barnen. Inriktningen bör vara att se till barnets hela situation och en gemensam bredare syn på hälsa. Dagens skollag har ingen bäring på elevens hela hälsa utan endast hälsa för att uppnå målen i skolan och är något som måste ses över. Viktigt att även inkludera förskolan i detta arbete.

Kap 6.4.1 Förstärkt samverkan mellan region och skolhuvudmän

Förslaget är att det i hälso- och sjukvårdslagen ska regleras att regionen, i planeringen och utvecklingen av hälso- och sjukvården till barn och unga, särskilt ska samverka med huvudmän inom skolväsendet. Region Kronoberg undrar om inte motsvarande ska regleras i skollagen.

Kap 6. 4. 2 Hälso- och sjukvårdens samverkan och samordning med socialtjänst och tandvård behöver stärkas

Region Kronoberg vill betona vikten av utvecklad samverkan mellan barnhälsovård och förskola, som idag hindras av olika sekretessregler men också av brist på tid och organisation. Det är viktigt att förskola benämns i utredningen och inte enbart som ”skolväsendet” – det kan annars lätt glömmas bort. Förskolan och barnhälsovården bör få ett uppdrag att samverka med varandra.

Kap 6.4.3 Systematiskt arbetssätt med barns och ungas rättigheter och behov

Förslaget stannar vid planering och organisering. Hänsyn bör även tas till samordning och gemensamma insatser.

Kap 6.7 Sex steg för ett bättre stöd till barn och unga med psykisk ohälsa.

Det är viktigt att belysa att den fysiska och sociala hälsan hänger ihop med den psykiska hälsan. Om inte detta belyses riskerar dessa att tappas bort då kunskapen och förståelsen för dessa samband inte alltid finns. Region Kronoberg vill här även betona att små barns psykiska hälsa är ett område som behöver uppmärksammas och beforskas för att få evidensbaserade arbetssätt. Barn i 5-6

årsåldern faller ibland mellan stolarna; för stora för BHV:s insatser och för små för skolans.

Kap. 6.9.1 Vissa barn och unga får inte hälsofrämjande och förebyggande insatser

Region Kronoberg vill uppmärksamma att alla barn i Sverige i dag inte har rätt till kostnadsfri sjukvård i alla delar och inte heller till grundläggande hälsovård, som vaccinationer. Detta strider mot de mänskliga rättigheterna och mot barnkonventionen. Regelverket skiljer sig mellan regionerna. Barn som riskeras att undanhållas från hälsovård är:

- Barn med ursprung i ett EU-land utan europeiskt sjukvårdsförsäkringskort
- Barn som kommer till Sverige som anhöriga till föräldrar som har arbetstillstånd i Sverige
- Barn till förälder som flyttat till Sverige på grund av giftermål med svensk medborgare
- Barn som föds eller kommer till Sverige som anhöriga till asylsökande och ännu inte har personnummer.